

ЗАСНОВАНА 21 КВІТНЯ 1927 РОКУ

КІЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ

ВИХОДИТЬ ЩОТИЖНЯ

ГАЗЕТА НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНИ «КІЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Безкоштовно

26 лютого 2004 року

№7 (2660)

Черговою визначено датою в історії нашого університету стало 16 лютого 2004 року, коли відбувалося урочисте засідання Вченої ради НТУУ «КПІ» з нагоди вручення диплому та мантії Почесного доктора НТУУ «КПІ» лауреату Нобелівської премії 2003 року віце-президенту Російської Академії наук Жоресу Івановичу Алфьорову.

Ректор університету, академік НАН України М.З.Згуровський від імені Вченої ради, всього 50-тичленного колективу кіївських полі-

фонд розвитку освіти і науки. У березні 2003 року в нашій державі зареєстровано «Російсько-українське представництво фонду підтримки і науки (Алфьоровського фонду) в Україні» (офіс розміщується в НТУУ «КПІ», корпус 6, кімната 204).

Сьогодні академік Ж.І.Алфьоров – науковий керівник російсько-української науково-технічної програми «Нанофізика і наноелектроніка», метою якої є створення елементарної бази напівпровідникової електроніки, заснованої на новому принципі, що дозволить практично повністю усунути відставання в цій галузі України та Росії від високорозвинених країн.

Крім наукової роботи, академік Ж.І.Алфьоров активно працює у владних структурах Російської

йшлося також про історичні тісні наукові зв'язки між Україною та Росією, про інтернаціональний характер науки, про неоцінений внесок у розвиток фізики і техніки напівпровідників видатного вченого, академіка НАН УРСР В.С.Лошкарьова.

По закінченню виступу академіка Жореса Алфьорова ректор університету М.З.Згуровський вручив йому картину із художнім зображенням головного корпуса КПІ.

Із теплими словами привітань до номінанта звернулись А.М.Гуржій, О.Ф.Моцик, А.Г.Наумовець, президент корпорації «Нанотехнологія – MDT» В.О.Биков. Пан В.О.Биков передав нашому університету базовий прилад для науково-освітнього процесу в області нанотехнології на основі скануючого зондового мікроскопа, розроблений російськими

Нобелівський лауреат Жорес Алфьоров – Почесний доктор НТУУ «КПІ»

Федерації – він є депутатом Державної Думи РФ, членом комітету Держдуми з освіти і науки.

Надалі, за процедурою, академіка Ж.І.Алфьорова було запрошене до церемонії одягнення мантії, вручення почесних відзнак, диплома «Почесного доктора НТУУ «КПІ». Урочистості супроводжували аплодисменти, вручення квітів від студенток у національному вбранні, пам'ятне фотографування.

Академік Ж.І.Алфьоров на початку свого виступу висловив ширу подяку і своє велике задоволення у зв'язку з його високою відзнакою, зауваживши при цьому, що дана подяка є продовженням давніх дружніх зв'язків С.-Петербурзького та Кіївського політехнічних, які було утворено одним указом Російського імператора. Далі у виступі Ж.І.Алфьорова йшлося про спільні долі визначного українського вченого-механіка С.П.Тимошенка та російського всесвітньо відомого фізика А.Ф.Йоффе – фундаторів фізико-математичного напряму освіти та науки.

На думку вченого, науково-технічний прогрес рухається від опору матеріалів як основи інженерного мистецтва до квантової механіки – основи наукових галузей, створення нових інформаційних технологій. У виступі високого гостя

кімії і українськими ученими за участю фонду підтримки освіти і науки (Алфьоровського фонду).

На завершення урочистостей, ректор університету М.З.Згуровський підкреслив надзвичайну важливість даної події, що взаємозбагачує науковий розвиток як України, так і Росії, висловив сподівання на подальше зміцнення та розвиток між ними наукових зв'язків, Ж.І.Алфьоров висловив своє бачення майбутнього науки як економіки, що заснована на наукових технологіях.

Виконанням гімну «Гаудеamus» було завершено урочисте засідання Вченої ради.

Ю.Москаленко

БІОГРАФІЧНА ДОВІДКА

Жорес Іванович Алфьоров народився 15 березня 1930 р. в м. Вітебську Білоруської РСР. У 1952 р. закінчив факультет електроніки Ленінградського електротехнічного інституту ім. В.І. Ульянова (ЛЕТИ) за фахом електровакуумна техніка. З 1953 р. працює в Фізико-технічному інституті ім. А.Ф.Йоффе АН СРСР (РАН).

Кандидат технічних наук (1961), доктор фізико-математичних наук (1970), професор ЛЕТИ з 1972 р. З 1987 р. – директор ФІТ ім. А.Ф.Йоффе. В 1979 р. був обраний дійсним членом АН СРСР. З 1991-го – вице-президент РАН, голова президії Санкт-Петербургського наукового центру РАН. 1989-1991 р. – народний депутат СРСР (від Академії наук СРСР), член Міжрегіональної депутатської групи. З 1996 р. неодноразово обирається депутатом Державної Думи Росії.

Ж.І.Алфьоров – один з найвидатніших вчених в області фізики і техніки напівпровідників. Він – автор понад 500 наукових робіт, у тому числі 3 монографій, має понад 50 винаходів. З 1973 р. Ж.І.Алфьоров – завідує базовою кафедрою оптоелектроніки Ленінградського електротехнічного інституту (зарах Санкт-Петербургському електротехнічному університету), з 1988 р. – декан фізико-технічного факультету Ленінградського політехнічного інституту (зарах Санкт-Петербургському державному технічному університету).

Ж.І.Алфьоров брав участь у створенні перших вітчизняних транзисторів, фотодіодів, потужних германієвих віпрямлячів. Відкрив явище надінжекції в гетероструктурах і продемонстрував, що в напівпровідникових структурах можна принципово по-новому керувати електронними і світловими потоками. Відкрив перший “ідеальні” гетероструктури “арсенід алюмінію – арсенідгалію”. Запропонував і створив напівпровідникові лазери на основі подвійних гетероструктур. Дослідження Ж.І.Алфьорова фактично створили новий напрям – фізику гетероструктур, електроніка і оптоелектроніка на їх основі.

Ж.І.Алфьоров нагороджений орденами Леніна, Жовтневої Революції, Трудового Червоного Прапора, “Знак Пошани”, “За заслуги перед Отечеством” III і II ступеня, медалями СРСР і Російської Федерації.

Удостоєний почесних звань Гаванського університету (Куба, 1987); Польської АН (Польща, 1988); Національної інженерної Академії (США, 1990); Національної Академії наук (США, 1990); Метрологічної Академії наук (С.-Петербург, 1994); Академії наук Республіки Білорусь (1995); Академії наук і технологій Кореї (1995); Товариства фізики і технологій напівпровідників Пакистану (1996); Оптичного товариства США (1997); Санкт-Петербурзького гуманітарного університету (1998) тощо.

Наукові нагороди і премії Ж.І.Алфьорова: Премія Балантаїна інституту Франкліна (США, 1971); Ленінська премія (СССР, 1972); Хьюлет-Паккардівська премія Європейського фізичного товариства, Державна премія (СССР, 1984); Нагорода Симпозіуму з GaAs (1987); Премія А.П.Карпінського, Премія ім. А.Ф.Йоффе РАН (1996); Загальнонаціональна недержавна Демідівська премія (Російська Федерація, 1999), японська премія Кіото (Kyoto Prize) за 2001 рік.

10 грудня 2000 р. Ж.І.Алфьоров став лауреатом Нобелівської премії в області фізики, розірвавши її з американськими вченими Гербертом Кремером і Джеком Кіблі.

Ж.І.Алфьоров – головний редактор журналів “Фізика і техніка напівпровідників” та “Письма в журнал технічної фізики”.

СЬОГОДНІ
В НОМЕРІ:

1 Жорес
Алфьоров –
Почесний
доктор
НТУУ «КПІ»

2 Зустріч з
Героєм України

Міжнародна
співпраця

3 В лабораторіях
вчених

На засіданнях...

4 До 100-річчя
з дня
народження
Ф.М.Степанова

Вчитель-
методист
радить

4 “Студентська
сім'я КПІ
– 2004”

Інтерклуб

Обережно,
СНІД!

Оголошення

Напередодні свята всіх закоханих, Дня Валентина, профком студентів та ЦКМ за підтримки народного депутата України Василя Горбала та депутата Київради Дмитра Андрієвського провели конкурс "Студентська сім'я КПІ-2004". У конкурсі взяли участь подружжя з інженерно-хімічного, хіміко-технологічного, радиотехнічного, приладобудівного факультетів, військового інституту, факультетів енергоелектротехніки і автоматики, електроніки, механіко-машинобудівного інституту.

Цього разу організатори підготували цікаву конкурсну програму, а також разом із спонсорами потурбували

"СТУДЕНТСЬКА СІМ'Я КПІ - 2004"

лисъ і про заохочення – на переможців та учасників чекали чудові призи: телевізор, мікрохвильова піч, пилосос, магнітола, праски тощо. Проте, як і варто було очікувати, найбільший інтерес серед учасників викликала кімната в сімейному гуртожитку, яку мала отримати пара, що переможе. В конкурсі взяли участь шість студентських подружніх пар.

Спочатку чоловіки чистили картоплю, сповідали "дитину", а дружини показували вміння зав'язувати краватки та робити зачіски своїм коханим. Найбільшою емоцією у залу викликала зачіска "ріжки" – чисто подружній гумор!

Коли учасники відпочивали між конкурсами та готувались до наступного виходу на сцену, артисти Естрадного театру аматорів КПІ показали цікаву гумористичну сценку на тему кохання.

Після невеликої перерви чоловіки мали із зав'язаними очима, помацавши зап'ястя рук усіх конкурсанток, впізнати власну дружину. Далі хлопці отримали по одному ляпасу від кожної з дружин. Цікаво, що кожен учасник безпомилково відзначив "важку руку" своєї половинки... Потім жінкам довелося "годувати" чоловіків із пляшечком для немовлят, а згодом разом – чоловік лівою, а дружина правою рукою – запаковувати подарун-

центр прикладної соціології при факультеті соціології НТУУ "КПІ" провів спільно з Солом'янською районною адміністрацією соціологічне дослідження з нагоди Всеукраїнського дня боротьби з СНІДом (з 1988 р. його офіційно проголосила ООН).

У грудні також було проведено молодіжну акцію "Не загуби своє майбутнє", організована Солом'янською районною адміністрацією разом з Управлінням освіти та Управлінням охорони здоров'я, Центром соціальних служб для молоді, Комітетом Червоного Хреста, НАУ та НТУУ "КПІ",

ки. Глядачі щедро винагороджували конкурсантів оплесками та схвалювалими вигуками.

Ще в одному конкурсі чоловіки отримали нагоду продемонструвати свою силу, протримавши якомога довше на витягнутих руках дві наповнені водою 6-літрові пляшки. Узвіши мікрофон, кожна дружина намагалася підтримати власного чоловіка.

Поки члени журі визначали переможців, публіку розважала команда КВК "Зірка КПІ "Політех". Потім присутні змогли насолодитися вишуканою музикою у виконанні джазового вокального ансамблю.

Порадившись, журі присудило перемогу парі з приладобудівного факультету Олені Ремезенко та Денису Лензіну і вручило їм кольоровий телевізор та ордер на отримання кімнати в сімейному гуртожитку. Ці чудові призи стали весільним подарунком для молодят, адже Оленка і Денис змагалися на конкурсі якраз напередодні свого одруження, а вже через 15 годин після закінчення конкурсу вони взяли шлюб.

Особливим сюрпризом для всіх подружжів, які взяли участь у конкурсі, стало те, що журі ухвалило рішення надати їм право на першочергове отримання кімнат в сімейному гуртожитку, тим самим зробивши для учасників п'ятницю 13-го щасливою.

Я.В. Мельник

взагалі ніяких засобів не використовують!

65,7% опитаних вперше серйозно замислились над проблемою ВІЛ/СНІДу, коли дізналися про офіційні статистичні дані щодо кількості захворювань; 28,8% – на лекції, тренінгу, круглому столі; 10,2% – коли дізналися про захворювання знайомої чи близької людини; 9,7% – коли стало відомо про захворювання відомої людини. Але є серед опитаних молодих людей і ті, в кого не було приводу замислитися над цією проблемою, – таких виявилось аж 7,3%!

В центрі уваги – СНІД

яка відбулася в Центрі культури та мистецтва Національного авіаційного університету. В акції взяли участь близько тисячі учнів старших класів, студентів ПТУ, коледжів, технікумів та вищих навчальних закладів.

Під час концерту було проведено експрес-опитування з метою визначити рівень обізнаності молоді щодо проблеми СНІДу. Були розроблені спеціальні запитання, що включають різні варіанти відповідей. Респондентам потрібно було вибрати правильну. Проблему оцінили як дуже важливу 97% опитаних. Це свідчить про усвідомлення масштабності небезпеки.

Хотілося б порадити молоді звертати більше уваги на інформацію офіційних органів та громадських організацій про СНІД та його профілактику.

Серед запитань, які поставили респондентам фахівці Центру, було й таке: якби вони вчинили, якби дізналися, що їх знайомий хворий на СНІД. Найчастіше – опитувані відзначали, що запропонували б свою допомогу (59,1%). Проте 5,6% респондентів перестали б спілкуватися з хворою людиною, 4,5% – застерегли б друзів від спілкування з нею, а 1,7% – наполягали б на її усуненні з колективу. Тобто частина опитаних відчуває остріх щодо хворих на СНІД і, схоже, взагалі не розуміє, що собою являє ця хвороба.

Хотілося б порадити молоді звертати більше уваги на інформацію офіційних органів та громадських організацій про СНІД та його профілактику.

За матеріалами Науково-дослідницького центру прикладної соціології.

Підготував Я.В. Мельник

«Київський політехнік»

газета Національного технічного університету України
«Київський політехнічний інститут»

03056, Київ-56
проспект Перемоги, 37
корпус № 1, кімната № 221

241-66-95

Головний редактор
В.В.ЯНКОВИЙ

Провідний редактор
В.М.ІГНАТОВИЧ

Дизайн та комп'ютерна верстка
І.Й.БАКУН

Комп'ютерний набір
Л.М.КОТОВСЬКА

Коректор
Н.В.МУРАШОВА

Реєстраційне свідоцтво Ki-130

від 21. 11. 1995 р.

Друкарня АТЗТ «Атопол»,
м. Київ, пр. Червоних козаків, 9

Тираж 1500

Відповідальність за достовірність інформації несуть автори.
Позиція редакції не завжди збігається з авторською.

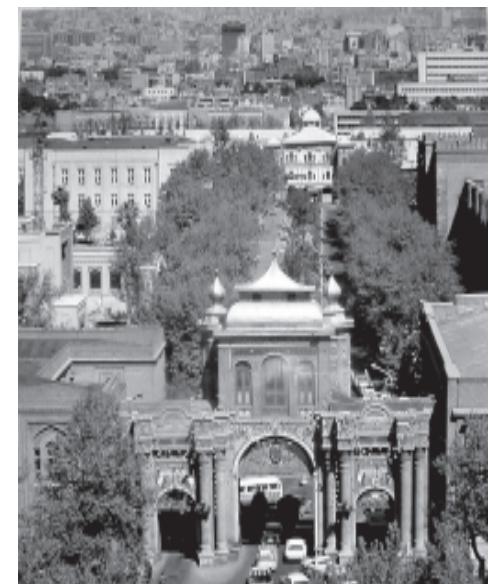
ІНТЕРКЛУБ

Знайомтесь – Іран

Триедність кольорів: зеленого, білого, червоного. Триедність символів: зеленого світу, миру та стійкості в захисті національних інтересів.

Осіть так лаконічно зображені на пропорі Ірану три наріжні камені світогляду цієї древньої країни. Боротьба за мир, віра в єдиного бога, одвічне прагнення спокою – це незмінні складові, що закарбувалися в історії народу і вже багато віків передаються із покоління в покоління. Ця країна створила унікальну культуру і зуміла зберегти її під нашаруванням віків. Неповторний живопис, чотирирівні Омарі Хаяма, дивовижні архітектурні пам'ятки – це далеко не повний перелік всього, що всутуvalа в себе культура Ірану впродовж віків.

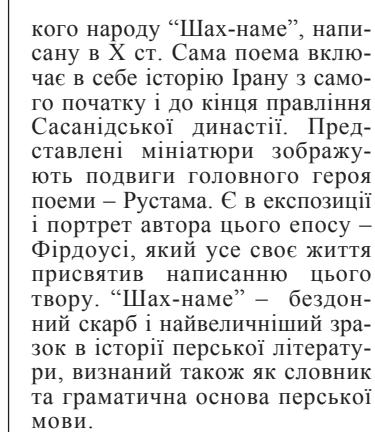
Історія цієї країни налічує 7000 років. Ареною важливих історичних подій Іранська земля була ще в епоху зародження цивілізації. Сучасна столиця Ірану – Тегеран та ряд інших великих міст зберігають чимало історичних пам'яток, які свідчать про панування тут різних народів, різних культур, синтез яких і породив таку неповторну культуру Ірану. Крім того, розташування Ірану між найдавнішими центрами світових цивілізацій, таких як Китай та Індія з одного боку, Межиріччя і долини Нілу з другого боку, визначають роль країни.

Нині ця країна буде свою економіку в основному за рахунок добування та експорту нафти та газу. Іран – один із заincinnів та найважливіших учасників ОПЕК.

Хоч на один крок стати близчим до однієї із найбагатших скарбниць світової культури можна було завдяки виставці, присвячений культурі та мистецтву Ірану, що відбулась у холі 31 корпусу з 11 по 20 лютого. В експозиції – фотографії архітектурних пам'яток, репродукції декоративного та прикладного мистецтва. Під час відкриття виставки можна було подивитися фільми про Іран, його культуру та сьогодення.

Цікавою частиною експозиції є мініатюри, що ілюструють найвидомішу поему перського

кого народу "Шах-наме", написану в X ст. Сама поема включала в себе історію Ірану з самого початку і до кінця правління Сасандської династії. Представлені мініатюри зображені подвиги головного героя поеми – Рустама. Є в експозиції і портрет автора цього епосу – Фірдоусі, який усе своє життя присвятив написанню цього твору. "Шах-наме" – бездонний скарб і найвеличніший зразок в історії перської літератури, визнаний також як словник та граматична основа перської мови.

Думаемо, ті, хто побували на цій виставці, прониклися симпатією до цієї древньої країни.

**Ірина Синіна,
Ірина Іванова**

МЕДИЧНИЙ ЦЕНТР ЛІДІКО

Ефективно лікує хвороби прямої кишки. Лікування амбулаторне та хірургічне. Застосовуються найновіші методи кріодеструкції, гіпотермії, магніто- та лазеротерапії. 30-річний досвід хірурга-проктолога.

Тел.: (044) 237-75-43; 543-62-67.